

**Przedmiotowe ocenianie
z języka polskiego
dla uczniów czteroletniego liceum**

I. Podstawa do opracowania przedmiotowego oceniania:

- rozporządzenie MEN;
- statut szkoły;
- wewnątrzszkolne ocenianie;
- podstawa programowa kształcenia ogólnego.

II. Nauczanie języka polskiego w IV LO odbywa się według:

Programu nauczania języka polskiego w liceum ogólnokształcącym i technikum od roku szkolnego 2019/2020 „Ponad słowami” Wydawnictwa Nowa Era. Kształcenie w zakresie podstawowym i rozszerzonym, Barbara Łabędzka.

Podręczniki do realizacji programu w zakresie podstawowym i rozszerzonym:

- „NOWE Ponad słowami”. Podręcznik do języka polskiego dla liceum ogólnokształcącego i technikum. Zakres podstawowy i rozszerzony. Klasa 1. Część 1. Małgorzata Chmiel, Anna Cisowska, Joanna Kościerzyńska, Helena Kusy, Aleksandra Wróblewska.
- „NOWE Ponad słowami”. Podręcznik do języka polskiego dla liceum ogólnokształcącego i technikum. Zakres podstawowy i rozszerzony. Klasa 1. Część 2. Małgorzata Chmiel, Anna Cisowska, Joanna Kościerzyńska, Helena Kusy, Anna Równy, Aleksandra Wróblewska.
- „Ponad słowami”. Podręcznik do języka polskiego dla liceum ogólnokształcącego i technikum. Zakres podstawowy i rozszerzony. Klasa 2. Część 1. Małgorzata Chmiel, Anna Cisowska, Joanna Kościerzyńska, Helena Kusy, Anna Równy, Aleksandra Wróblewska.
- „Ponad słowami”. Podręcznik do języka polskiego dla liceum ogólnokształcącego i technikum. Zakres podstawowy i rozszerzony. Klasa 2. Część 2. Joanna Kościerzyńska, Anna Cisowska, Aleksandra Wróblewska, Joanna Kostrzewa, Joanna Ginter.
- „Ponad słowami”. Podręcznik do języka polskiego dla liceum ogólnokształcącego i technikum. Zakres podstawowy i rozszerzony. Klasa 3. Część 1. Joanna Kościerzyńska, Anna Cisowska, Aleksandra Wróblewska, Małgorzata Matacka, Anna Równy, Joanna Ginter.
- „Ponad słowami”. Podręcznik do języka polskiego dla liceum ogólnokształcącego i technikum. Zakres podstawowy i rozszerzony. Klasa 3. Część 2. Joanna Kościerzyńska, Anna Cisowska, Małgorzata Matacka, Aleksandra Wróblewska, Joanna Ginter, Anna Równy.
- „Ponad słowami”. Podręcznik do języka polskiego dla liceum ogólnokształcącego i technikum. Zakres podstawowy i rozszerzony. Klasa 4. Joanna Kościerzyńska, Aleksandra Wróblewska, Małgorzata Matacka, Anna Cisowska, Joanna Baczyńska-Wybrańska, Joanna Ginter.

III. Cele kształcenia

Cele kształcenia – wymagania ogólne

A. Kształcenie literackie i kulturowe.

1. Kształtowanie dojrzałości intelektualnej, emocjonalnej i moralnej uczniów.
2. Rozumienie historii literatury i dziejów kultury jako procesu, a także dostrzeganie roli czynników wewnętrznych i zewnętrznych wpływających na ten proces.
3. Rozumienie konieczności zachowania i rozwoju literatury i kultury w życiu jednostki oraz społeczeństwa.
4. Rozróżnianie kultury wysokiej i niskiej, elitarnej i popularnej oraz dostrzeganie związków między nimi.
5. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej i światowej oraz umiejętność mówienia o nich z wykorzystaniem potrzebnej terminologii.
6. Kształtowanie różnorodnych postaw czytelniczych: od spontanicznego czytania do odbioru opartego na podstawach naukowych.
7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania literatury oraz innych tekstów kultury, a także ich wzajemnej korespondencji.
8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru utworów literackich i tekstów kultury na różnych poziomach: dosłownym, metaforycznym, symbolicznym, aksjologicznym.
9. Kształcenie umiejętności rozumienia roli mediów oraz ich wpływu na zachowania i postawy ludzi, a także krytycznego odbioru przekazów medialnych oraz świadomego korzystania z nich.
10. Budowanie systemu wartości na fundamencie prawdy, dobra i piękna oraz szacunku dla człowieka.
11. Kształcenie umiejętności rozpoznawania i wartościowania postaw budujących szacunek dla człowieka (np. wierność, odpowiedzialność, umiar) oraz służących budowaniu wspólnot: państwowej, narodowej, społecznej (np. patriotyzm, sprawiedliwość, obowiązkowość, szlachetność, walka, praca, odwaga, roztropność).

B. Kształcenie językowe.

1. Pogłębianie funkcjonalnej wiedzy z zakresu nauki o języku.
2. Wzbogacanie umiejętności komunikacyjnych, stosowne wykorzystanie języka w różnych sytuacjach komunikacyjnych.
3. Funkcjonalne wykorzystywanie wiedzy o języku w odczytaniu sensów zawartych w strukturze głębokiej tekstów literackich i nieliterackich.
4. Świadome wykorzystanie działań językowych w formowaniu odpowiedzialności za własne zachowania językowe.
5. Uwrażliwianie na piękno mowy ojczystej, wspomaganie rozwoju kultury językowej, doskonalenie umiejętności posługiwania się poprawną polszczyzną.

C. Tworzenie wypowiedzi.

1. Doskonalenie umiejętności wyrażania własnych sądów, argumentacji i udziału w dyskusji.
2. Wykorzystanie kompetencji językowych i komunikacyjnych w wypowiedziach ustnych i pisemnych.
3. Kształcenie umiejętności formułowania i uzasadniania sądów na temat dzieł literackich oraz innych tekstów kultury.

4. Doskonalenie umiejętności retorycznych, w szczególności zasad tworzenia wypowiedzi spójnych, logicznych oraz stosowania kompozycji odpowiedniej dla danej formy gatunkowej.
5. Rozwijanie umiejętności tworzenia tekstów o wyższym stopniu złożoności.

D. Samokształcenie.

1. Rozwijanie zainteresowań humanistycznych.
2. Doskonalenie umiejętności korzystania z różnych źródeł informacji, w tym zasobów cyfrowych, oceny ich rzetelności, wiarygodności i poprawności merytorycznej.
3. Kształcenie nawyków systematycznego uczenia się, porządkowania zdobytej wiedzy i jej pogłębiania oraz syntezy poznanego materiału.
4. Wyrabianie nawyku samodzielnej, systematycznej lektury.
5. Rozwijanie uzdolnień i zainteresowań poprzez udział w różnych formach aktywności intelektualnej i twórczej.
6. Umacnianie postawy poszanowania dla cudzej własności intelektualnej.
7. Rozwijanie umiejętności efektywnego posługiwania się technologią informacyjną w poszukiwaniu, porządkowaniu i wykorzystywaniu pozyskanych informacji.

IV. Formy aktywności ucznia podlegające ocenie:

- prace pisemne w różnej formie;
- wypowiedzi ustne;
- działania twórcze;
- praca ucznia na lekcji (indywidualna i zespołowa);
- wykonywanie zadań domowych;
- udział w konkursach, olimpiadzie.

V. Sposób ustalenia oceny końcowej – stosuje się następujące formy sprawdzania wiadomości i umiejętności:

1. Prace klasowe - co najmniej 2 w semestrze spośród wymienionych poniżej:
 - wypracowanie będące dłuższą samodzielną wypowiedzią o charakterze eseju, rozprawki, szkicu interpretacyjnego (przedmiotem rozważań może być utwór literacki lub jego fragment),
 - sprawdzian wiadomości dotyczący problematyki omawianych tekstów kultury, wiedzy o epoce, w której powstały, zagadnieniach historycznoliterackich,
 - test sprawdzający umiejętność czytania ze zrozumieniem tekstów literackich, publicystycznych, popularnonaukowych,
 - test historycznoliteracki typu maturalnego sprawdzający wiedzę z obowiązkowych lektur,
 - sprawdzian wiedzy o języku.
2. Wypowiedzi ustne dotyczące omawianych tekstów kultury, zjawisk kulturowych, literackich, językowych, ćwiczenia egzaminacyjne.
3. Dyktanda sprawdzające znajomość zasad ortografii i interpunkcji.

4. Pisemne prace domowe.

5. Inne:

- prace stylistyczne i notatki,
- referaty,
- prezentacje,
- recytacje,
- samodzielne próby twórcze,
- osiągnięcia w konkursach, olimpiadzie,
- inne działania zaproponowane przez nauczyciela lub uczniów.

Wszystkie oceny mają tę samą wagę.

Uwaga: przy wystawianiu ocen śródrocznych i rocznych szczególne znaczenie mają oceny ze sprawdzianów wiadomości i wypracowań klasowych.

VI. Ogólne wymagania edukacyjne na poszczególne stopnie szkolne

1. Stopień celujący otrzymuje uczeń, który:

- w pełni opanował wiedzę i umiejętności zawarte w podstawie programowej;
- posiada wiedzę i umiejętności wykraczające poza poziom osiągnięć edukacyjnych, przewidzianych w realizowanym przez nauczyciela programie nauczania;
- osiągnięcia są oryginalne, twórcze;
- jest laureatem lub finalistą olimpiad lub konkursów przedmiotowych;
- wykazuje dużą samodzielność w uzyskiwaniu osiągnięć.

2. Stopień bardzo dobry otrzymuje uczeń, który:

- niemal w pełni opanował zakres wiadomości i umiejętności przewidzianych w podstawie programowej;
- sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami, terminologią fachową;
- samodzielnie rozwiązuje problemy;
- potrafi zastosować posiadaną wiedzę do rozwiązywania zdań i problemów w nowych sytuacjach;
- umie korzystać z pozaszkolnych źródeł informacji.

3. Stopień dobry otrzymuje uczeń, który:

- nie w pełni opanował wiadomości i umiejętności przewidziane w podstawie programowej;
- stosuje zdobyte wiadomości i umiejętności w sytuacjach typowych i nietypowych z pomocą nauczyciela;
- korzysta ze źródeł informacji wskazanych przez nauczyciela.

4. Stopień dostateczny otrzymuje uczeń, który:

- opanował jedynie w podstawowym zakresie wiedzę i umiejętności przewidziane w podstawie programowej, co oznacza, że ma kłopoty ze zrozumieniem wszystkich treści kształcenia;
- rozwiązuje typowe zadania teoretyczne i praktyczne o średnim stopniu trudności;
- czyni postępy w toku realizacji procesu kształcenia;
- umie korzystać z podstawowych źródeł informacji

5. Stopień dopuszczający otrzymuje uczeń, który:

- opanował w niewielkim stopniu zakres wiadomości i umiejętności przewidzianych w podstawie programowej;
- rozwiązuje typowe zadania teoretyczne i praktyczne z pomocą nauczyciela;
- ma trudności w kojarzeniu pokrewnych treści kształcenia.

6. Stopień niedostateczny otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował wiedzy i umiejętności przewidzianych w podstawie programowej, co uniemożliwia mu bezpośrednią kontynuację opanowania kolejnych treści kształcenia z zakresu przedmiotu;
- nie wykazuje zainteresowania nauką;
- nie potrafi rozwiązywać zadań o elementarnym stopniu trudności nawet z pomocą nauczyciela.

Uwaga: średnia ocen nie jest jedyną wytyczną braną pod uwagę przy wystawianiu oceny śródrocznej i rocznej (końcowej).

VII. Zasady przeprowadzania sprawdzianów i poprawiania ocen:

1. Prace klasowe są obowiązkowe, zapowiadane są przez nauczyciela co najmniej z tygodniowym wyprzedzeniem i odnotowywane w terminarzu dziennika elektronicznego, omawiany jest również ich zakres – jeśli uczeń opuścił lekcję z uzasadnionych przyczyn losowych i jego nieobecność na sprawdzianie została usprawiedliwiona, powinien napisać pracę w innym terminie - uzgodnionym indywidualnie z nauczycielem i jest on traktowany jako pierwszy termin sprawdzianu dla tego ucznia.

2. Kartkówki nie muszą być zapowiadane, jeżeli obejmują zagadnienia najwyżej 3 ostatnich lekcji.

W celu podwyższenia oceny:

- uczeń, najpóźniej w następnym dniu po upływie ustalonego w szkole terminu wystawiania rocznych ocen przewidywanych, zgłasza nauczycielowi chęć poprawy tej oceny;
- nauczyciel ustala zakres materiału do poprawy – wskazuje, które prace klasowe i/lub inne formy oceny pracy ucznia w ciągu roku szkolnego powinny być przez niego poprawione;
- nauczyciel określa formę poprawy i jej termin (umożliwiający sklasyfikowanie ucznia zgodnie z terminem klasyfikacji rocznej w szkole);

- wszystkie zadania umożliwiające poprawę oceny przewidywanej przygotowuje i ocenia nauczyciel języka polskiego uczący danego ucznia.

Podwyższenie rocznej oceny przewidywanej następuje wtedy, gdy uczeń otrzyma ze wskazanego przez nauczyciela zakresu materiału ocenę lub oceny nie niższe niż ta, o którą się ubiega. Ocena roczna ucznia nie może jednak zostać obniżona w stosunku do przewidywanej w przypadku niepomyślnego wyniku poprawy.

VIII. Skala ocen

(oceny, oprócz skrajnych, mogą być różnicowane znakami „+” lub „-”):

- niedostateczny (1),
- dopuszczający (2),
- dostateczny (3),
- dobry (4),
- bardzo dobry (5),
- celujący (6).

IX. Dostosowanie wymagań dla uczniów posiadających opinię poradni psychologiczno -pedagogicznej

- nauczyciele respektują zalecenia zawarte w opinii ucznia i dostosowują pracę z nim do wskazówek poradni psychologiczno – pedagogicznej w obszarach, które mieszczą się w kompetencji nauczyciela języka polskiego;
- nauczyciele oceniają pracę ucznia stosując kryteria oceniania obowiązujące na egzaminie maturalnym.

DYSLEKSJA - specyficzne trudności w czytaniu przejawiające się zaburzeniami tempa i techniki czytania, jak i stopnia rozumienia treści; dysleksja nie daje podstaw do obniżenia wymagań jakościowych.

Dostosowanie wymagań:

- unikanie wywoływania ucznia do głośnego czytania na forum klasy lub ustalenie wcześniej z uczniem fragmentu tekstu do przeczytania,
- wskazane jest preferowanie odpowiedzi ustnych,
- sprawdzanie wiadomości powinno odbywać się dość często i dotyczyć krótszych części materiału, preferowane są inne formy sprawdzianów niż opisowe, by uczeń mógł skupić się na wykorzystaniu swojej wiedzy , a nie na pisaniu,
- zachęcanie ucznia do korzystania z nagrań lektur,
- stosowanie zmiennego tempa lekcji i różnorodnych metod pracy (preferowana praca w grupie),
- czytanie instrukcji i poleceń przez nauczyciela lub innych uczniów,

- sprawdzanie stopnia zrozumienia tekstu przez ucznia,
- wydłużenie czasu na pracę z tekstem oraz na pisanie prac, jeśli to możliwe,
- zapisywanie na tablicy nowych terminów, eksponowanie ich w widocznym miejscu, nauka nowych pojęć i słów w odwołaniu do materiału wizualnego,
- zakreślanie ważnych fragmentów podczas czytania tekstu przez ucznia, dzielenie tekstu na części,
- konstruowanie poleceń prostych i czytelnych. (np. bez podwójnych zaprzeczeń, sformułowań „co wiesz o...”).

DYSORTOGRAFIA - specyficzne trudności z opanowaniem poprawnej pisowni, nie zwalnia ucznia z nauki ortografii i interpunkcji.

Dostosowanie wymagań:

- zamiast klasycznych dyktand można stosować sprawdziany polegające na uzasadnianiu pisowni wyrazów odwołując się do znajomości zasad ortograficznych,
- ocenianiu odrębnie merytorycznej strony prac i odrębnie poprawności pisowni, nie wpisując tej drugiej oceny do dziennika,
- postępy w zakresie ortografii należy sprawdzać za pomocą dyktand z komentarzem, a zakres sprawdzianu powinien obejmować jeden rodzaj trudności ortograficznej- umożliwi to skoncentrowanie się na zagadnieniu, tym samym zmniejszając ilość błędów i dając uczniowi poczucie sukcesu,
- uczeń może korzystać ze słownika ortograficznego podczas sprawdzianu.

DYSGRAFIA - niski poziom graficzny pisma.

Dostosowanie wymagań:

- jeśli nauczyciel nie potrafi odczytać pracy ucznia, może go poprosić o jej odczytanie lub odpytać ustnie z tego samego zakresu materiału,
- uczeń może pisać drukowanymi literami lub na komputerze,
- nauczyciel pomija ocenianie estetyki pisma.

X. OCENIANIE PRAC PISEMNYCH

1. Szczegółowe kryteria oceniania dłuższej pracy pisemnej

OCENA	POZIOM MERYTORYCZNY	POZIOM STRUKTURALNY	POZIOM JĘZYKOWY
celujący	<ul style="list-style-type: none"> • oryginalne, ciekawe i samodzielne ujęcie tematu • materiał literacki wykracza poza treści programowe • pogłębiona 	<ul style="list-style-type: none"> • zachowanie konwencji gatunkowej wybranej formy pracy • oryginalna kompozycja • umiejętne wplatanie cytatów • praca napisana 	<ul style="list-style-type: none"> • styl jasny, swobodny, barwny, o cechach indywidualnych • duża sprawność językowa • bogate słownictwo

	<p>interpretacja utworów literackich</p> <ul style="list-style-type: none"> • całkowita poprawność merytoryczna • samodzielność myślenia, poprawność i spójność argumentacji • znajomość różnorodnych tekstów • widoczna umiejętność świadomego wyboru, selekcjonowania, przetwarzania i syntetyzowania wiedzy • erudycyjność wywodu 	<p>estetycznie, czytelne akapity funkcjonalne wobec kompozycji</p>	<ul style="list-style-type: none"> • język całkowicie poprawny • sprawne, funkcjonalne posługiwanie się interpunkcją
bardzo dobry	<ul style="list-style-type: none"> • trafne, oryginalne ujęcie tematu • materiał literacki dobrany trafnie, celowo, zinterpretowany w pogłębiony sposób • całkowita poprawność merytoryczna • znajomość kontekstów kulturowych i filozoficznych, umiejętność ich wykorzystania w interpretacji utworów • posługiwanie się terminologią • samodzielność i dojrzałość sądów • dokonywanie zestawień, porównań, syntetyzowanie wiadomości, wyciąganie wniosków 	<ul style="list-style-type: none"> • przemyślana, oryginalna kompozycja • spójność wywodu • przejrzystość dowodzenia • umiejętne wykorzystanie cytatów • praca napisana estetycznie, czytelne akapity funkcjonalne wobec kompozycji 	<ul style="list-style-type: none"> • styl jasny, swobodny, funkcjonalny wobec wybranej formy pracy • duża sprawność językowo-stylistyczna • bogate, zróżnicowane słownictwo • poprawna składnia • praca poprawna pod względem językowym (dopuszczalne niewielkie, sporadyczne usterki)
dobry	<ul style="list-style-type: none"> • temat w pełni zrealizowany • właściwy dobór 	<ul style="list-style-type: none"> • widoczny zamysł kompozycyjny • właściwe proporcje 	<ul style="list-style-type: none"> • styl poprawny, widoczna sprawność stylistyczno-

	<p>materiału literackiego i kulturowego opatrzonego właściwym komentarzem</p> <ul style="list-style-type: none"> • praca w pełni poprawna merytorycznie • sądy formułowane z odwołaniem do tekstów • widoczna umiejętność interpretowania tekstów literackich i innych tekstów kultury • ujęcie tematu poprawne • spójność wywodu • samodzielność wyciągania wniosków – obecne w pracy sądy oceniające i wartościujące, uzasadniane na podstawie materiału literackiego 	<p>między poszczególnymi częściami pracy</p> <ul style="list-style-type: none"> • zachowanie ciągłości i przejrzystości logicznego wywodu • wplatanie cytatów 	<p>językowa • styl adekwatny do zamierzonej formy pracy</p> <ul style="list-style-type: none"> • widoczna umiejętność posługiwania się oficjalną odmianą polszczyzny • dość zróżnicowane słownictwo • umiejętność posługiwania się zróżnicowanymi strukturami składniowymi z, na ogół, właściwie stosowaną interpunkcją • dopuszczalne nieliczne błędy frazeologiczne i składniowe, ortograficzne i interpunkcyjne
dostateczny	<ul style="list-style-type: none"> • praca zgodna z tematem, choć niepełna, uboga, bez pogłębiania • poprawne, ale schematyczne ujęcie tematu • prawidłowy dobór materiału literackiego opatrzonego właściwym komentarzem (dopuszczalne drobne błędy rzeczowe i uproszczenia) • komentarz zawiera elementy interpretacji (a nie tylko streszczenia), wartościowania i sądy – choćby w minimalnym stopniu 	<ul style="list-style-type: none"> • praca formalnie trójdzielna • kompozycja zaznaczona graficznie (akapity) • dający się odczytać zamysł kompozycyjny • dopuszczalne błędy kompozycji, np. zachwianie proporcji kompozycyjnych, zakłócenia spójności – przy ogólnym zachowaniu myśli przewodniej 	<ul style="list-style-type: none"> • styl na ogół poprawny • niezbyt bogate słownictwo • dopuszczalne błędy językowe: składniowe, frazeologiczne, ortograficzne i interpunkcyjne

	<ul style="list-style-type: none"> • odwoływanie się do tekstów przy formułowaniu sądów • wyciąganie wniosków 		
dopuszczający	<ul style="list-style-type: none"> • praca w większej części zgodna z tematem (realizuje temat w niepełny sposób) • dobór materiału literackiego (i kulturowego) w większości zgodny z tematem • ubogi, niepełny komentarz do tekstów, w większości poprawny merytorycznie, dopuszczalne drobne błędy rzeczowe • ujęcie tematu na ogół poprawne • sądy odtwórcze, stereotypowe, ale odnoszące się do utworów literackich (i innych dzieł) 	<ul style="list-style-type: none"> • praca zrozumiała pod względem logicznym i kompozycyjnym, zamysł autora jest w miarę czytelny, choć czasem niespójny dopuszczalne błędy kompozycyjne (np. brak wstępu lub zakończenia, zakłócone proporcje między elementami pracy, brak spójności wypowiedzi) 	<ul style="list-style-type: none"> • styl na ogół komunikatywny • ubogie słownictwo • dopuszczalne błędy językowe: składniowe, frazeologiczne, ortograficzne i interpunkcyjne w stopniu niezakłócającym komunikatywności tekstu

2. Propozycja oceniania prac klasowych i wypowiedzi ustnych typu maturalnego

OCENA	PROCENT PUNKTÓW
CELUJĄCY	100%
BARDZO DOBRY	86–99%
DOBRY	71–85%
DOSTATECZNY	51–70%
DOPUSZCZAJĄCY	30–50%
NIEDOSTATECZNY	0–29%

Dokładne kryteria oceniania wypracowań typu maturalnego oraz wypowiedzi ustnych typu maturalnego znajdują się na stronie cke.gov.pl.

3. Propozycja oceniania pozostałych prac klasowych

OCENA	PROCENT PUNKTÓW
CELUJĄCY	100%
BARDZO DOBRY	91–99%

DOBRY	76–90%
DOSTATECZNY	61–75%
DOPUSZCZAJĄCY	51–60%
NIEDOSTATECZNY	0–50%

4. Ocenianie sprawdzianów diagnostycznych:

są oceniane według kryteriów oceniania pozostałych prac klasowych.

USTALENIA DOTYCZĄCE BŁĘDÓW W PRACACH PISEMNYCH (posiedzenie Komisji Dydaktycznej Rady Języka Polskiego z 21 lutego 2005r.)

1. Do błędów ortograficznych rażących zalicza się:

- błędy w zakresie pisowni wyrazów z: ó-u, rz-ż (w tym wyjątki od pisowni rz po spółgłoskach), ch-h;
- błędy w zakresie pisowni nie z różnymi częściami mowy;
- błędy pisowni zakończeń: -ji, -ii, -i;
- błędy w pisowni wielka i małą literą (z wyjątkiem pisowni przymiotników dzierżawczych);
- błędy w zakresie pisowni cząstki -by z osobowymi formami czasownika;
- błędy w zapisie przedrostków: roz-, bez-, wes-, wz-, ws-;
- błędy w pisowni nosówek (ą, ę) oraz połączeń om, on, em, en.

2. Do błędów drugorzędnych zalicza się pozostałe odstępstwa od reguł ortograficznych np.:

- błędy w pisowni wyrażen przyimkowych;
- błędy w pisowni zakończeń: -ski, -cki, -dzki, -stwo, -wstwo;
- błędy w pisowni przedrostków: z-, s-, ś-;
- błędy w pisowni -by z pozostałymi częściami mowy;
- błędy w dzieleniu wyrazów przy przenoszeniu do nowej linii.

XI. OCENIANIE WYPOWIEDZI USTNYCH

1. Kryteria oceniania dłuższej wypowiedzi ustnej

OCENA	POZIOM MERYTORYCZNY	POZIOM STRUKTURALNY	POZIOM JĘZYKOWY
celujący	<ul style="list-style-type: none"> • jak na ocenę bdb oraz: <ul style="list-style-type: none"> – dążenie do erudycyjności wypowiedzi – wyjście poza treści programowe – cytowanie, przytaczanie, powoływanie się na sądy i opinie autorytetów 	<ul style="list-style-type: none"> • jak na ocenę bdb oraz: <ul style="list-style-type: none"> – oryginalna forma, funkcjonalna wobec tematu (np. z elementami happeningu) 	<ul style="list-style-type: none"> • jak na ocenę bdb

<p>bardzo dobry</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zagadnienie omówione w pełni, pogłębiony sposób uczeń zna, dobrze rozumie i obszernie przedstawia materiał (fakty, pojęcia, utwory, zagadnienia...) w ścisłym związku z tematem • wykorzystanie kontekstów kulturowych i filozoficznych • samodzielność i dojrzałość sądów • ocenianie i wartościowanie • dokonywanie zestawień, porównań, syntetyzowanie wiadomości, wyciąganie wniosków • poprawnie budowane argumenty odnoszące się do omawianych tekstów kultury 	<ul style="list-style-type: none"> • przemyślana, kompozycja wypowiedzi • wyraźnie zaznaczony punkt wyjścia i rozwijanie myśli w logiczny, konsekwentny sposób • zamknięcie wypowiedzi wnioskami • próby nadania wypowiedzi oryginalnej formy funkcjonalnej wobec tematu 	<ul style="list-style-type: none"> • uczeń przestrzega zasad poprawności języka mówionego w zakresie wymowy, fleksji, leksyki, składni, frazeologii
<p>dobry</p>	<ul style="list-style-type: none"> • temat omówiony w sposób wyczerpujący • materiał dobrany trafnie • przedstawienie tekstów w sposób problemowy • sądy formułowane z odwołaniem do tekstów • widoczna umiejętność interpretowania tekstów literackich i innych tekstów kultury • w wypowiedzi pojawiają się poprawnie budowane 	<ul style="list-style-type: none"> • widoczne dążenie do porządkowania i scalania informacji • wypowiedź zorganizowana z zaznaczonym wstępem (punktem wyjścia, tezą...) i uporządkowanym rozwinięciem 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedź w miarę płynna, komunikatywna • styl poprawny zgodny z sytuacją komunikacyjną • uczeń na ogół przestrzega zasad poprawności języka mówionego w zakresie wymowy, fleksji, leksyki, składni, frazeologii • dość zróżnicowane słownictwo, stosowanie terminologii związanej z zagadnieniem

	argumenty odnoszące się do omawianych tekstów kultury		<ul style="list-style-type: none"> • stosowania środków językowych podkreślających własne sądy i opinie • sygnalizowanie przytaczania cudzych zdań, sądów, opinii
dostateczny	<ul style="list-style-type: none"> • uczeń w większości zna, rozumie i przedstawia informacje związane z tematem • prawidłowo w kontekstach umieszcza utwory i postacie • wyjaśnia pojęcia i terminy w sposób odtwórczy, lecz własnymi słowami • podejmuje próbę interpretowania omawianych tekstów • stara się uzasadnić własne sądy i opinie • stwierdzenia odnosi do konkretnych utworów • popełnia drobne błędy rzeczowe, odchodzi od tematu 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedź krótka, ale zawierająca kluczowe dla zagadnienie informacje, na ogół uporządkowana • logiczna kolejność przedstawiania wiadomości 	<ul style="list-style-type: none"> • styl na ogół poprawny, zgodny z sytuacją komunikacyjną • niezbyt bogate, ale wystarczające słownictwo • dopuszczalne błędy językowe: składniowe i frazeologiczne
dopuszczający	<ul style="list-style-type: none"> • uczeń przedstawia podstawowe informacje dotyczące zagadnienia • przedstawia temat przynajmniej w 50% • wyjaśnia pojęcia w sposób odtwórczy i niepełny • popełnia błędy rzeczowe, odchodzi od tematu 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedź krótka, fragmentaryczna • zagadnienia przedstawione często w przypadkowej kolejności, jednak w sposób zrozumiały 	<ul style="list-style-type: none"> • uczeń stara się mówić polszczyzną oficjalną • stara się zachować styl adekwatny do sytuacji komunikacyjnej • słownictwo ubogie • dopuszczalne błędy językowe w stopniu niezakłócającym komunikatywności wypowiedzi

Wszelkie kwestie związane z ocenianiem na lekcjach języka polskiego nieuregulowane niniejszym dokumentem ani żadnymi innymi dokumentami obowiązującymi w szkole rozstrzygają w swoim zespole nauczyciele języka polskiego.

Szczegółowe wymagania edukacyjne znajdują się w załącznikach do *Przedmiotowego oceniania z języka polskiego*.

Nauczyciele języka polskiego: